

Warszawa, 25.06.2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

Europa ociepla się dwa razy szybciej niż reszta świata – wynika z najnowszego raportu klimatycznego

Emisje z pożarów lasów osiągnęły poziom nienotowany w historii, torfowiska płoną i zamiast pochłaniać dwutlenek węgla zaczynają go emitować. Tak wygląda klimat Starego Kontynentu według niedawno opublikowanego raportu ESOTC 2025 Światowej Organizacji Meteorologicznej i Serwisu Copernicus.

„Raport ESOTC (European State of the Climate) o stanie klimatu w Europie – to dziś jedna z najważniejszych i najbardziej rozpoznawalnych publikacji klimatycznych. Stoi za nim wyjątkowo silne zaplecze naukowe – opracowują go organizacje należące do najważniejszych światowych instytucji zajmujących się monitorowaniem klimatu i prognozowaniem pogody: Serwis Copernicus (C3S) oraz Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO)” – tłumaczy dr Kinga Kulesza, klimatolog z Zakładu Modelowania Atmosfery i Klimatu w IOŚ-PIB.

Rekordowe temperatury w całej Europie

W 2025 r. na niemal całym kontynencie, na co najmniej 95% jego obszaru, odnotowano temperatury powyżej wieloletniej średniejⁱ. Północna Skandynawia przeszła najdłuższą w swojej historii trzytygodniową falę upałów, z maksymalną temperaturą powyżej 30°C w pobliżu koła podbiegunowego. Europa ociepla się ponad dwa razy szybciej niż wynosi średnia globalnaⁱⁱ.

Temperatura powierzchni morza w europejskim regionie oceanicznym osiągnęła najwyższy poziom w historiiⁱⁱⁱ obserwacji. Aż 86% tego obszaru doświadczyło tzw. morskich fal upałów, czyli długotrwałych okresów rekordowo wysokiej temperatury wody.

Na lądzie i w górach lodowce odnotowały ubytki masy we wszystkich regionach. Grenlandzki lądolód stracił w ubiegłym roku około 139 gigaton lodu – to 1,5-krotność całkowitych zasobów lodowych Alp. Na koniec sezonu zimowego (w marcu) zasięg i masa pokrywy śnieżnej były trzecimi najniższymi w 42-letniej historii obserwacji.

Susza na północy, pożary na południu

Rok 2025 należał też do trzech najsuchszych w Europie pod względem wilgotności gleby od 1992 r. W maju 35% europejskiego terytorium doświadczyło „ekstremalnej” suszy rolniczej. Jednocześnie ogólny zasięg wezbrań rzek był drugim najniższym w historii pomiarów.

Podczas gdy północno-zachodnia i środkowa Europa zmagają się z suszą, południowo-zachodnia Europa notowała opady powyżej średniej, a następnie fale upałów – takie zjawiska, przy mocno wysuszonej roślinności, napędzały pożary, które objęły ponad 1 mln hektarów. To największy obszar w historii pomiarów.

Różnorodność biologiczna – szczególny temat ESOTC 2025

Raport poświęca szczególną uwagę powiązaniu między kryzysem klimatycznym a utratą różnorodności biologicznej. Europa ma dziś największe straty torfowisk spośród wszystkich regionów świata. Tymczasem są to ekosystemy kluczowe dla magazynowania węgla, dlatego ich degradacja i pożary mogą przekształcić je z naturalnych pochłaniaczy w istotne źródła emisji. Wynika to w dużej mierze z wysokiej gęstości zaludnienia oraz wieloletniego przekształcania gruntów.

„W Polsce przez całe dekady torfowiska były traktowane jak tereny bezproduktywne, które należy przekształcić. Torfowiska intensywnie i systematycznie odwadniano, budując gęstą sieć rowów melioracyjnych – niestety większość z nich funkcjonuje do dziś – by je użytkować jako tereny rolnicze lub dla intensyfikacji gospodarki leśnej. Efektem tej wieloletniej strategii jest zniszczenie i degradacja wielu torfowisk w Polsce, co skutkuje m.in. zanikiem różnorodności biologicznej i wzrostem zagrożenia pożarowego” – komentuje dr hab. Michał Żmihorski, zastępca dyrektora ds. naukowych w IOŚ-PIB.

Jak powstają prognozy klimatyczne

Raport ESOTC bazuje na danych pochodzących z serwisu C3S, które pełnią kluczową rolę w codziennej pracy klimatologów. To właśnie na nich opiera się ogromna część współczesnych analiz klimatycznych prowadzonych w Europie – od monitorowania bieżących zmian po modelowanie przyszłego klimatu. Naukowcy wykorzystują je do analizowania przeszłych zdarzeń i badania historycznej zmienności klimatu. Dzięki ogromnym zbiorom danych obserwacyjnych i reanaliz atmosferycznych, możliwe jest bardzo dokładne odtwarzanie warunków pogodowych i klimatycznych z ostatnich dekad. Pozwala to analizować m.in. fale upałów, susze czy zmiany temperatury i opadów w różnych regionach Europy.

„Dane C3S są podstawą do prowadzenia symulacji przyszłego klimatu – zarówno w krótkim, jak i długim horyzoncie czasowym. W krótszej perspektywie wykorzystywane są do prognoz sezonowych, które pomagają przewidywać np. prawdopodobieństwo cieplejszego (niż średnia) lata. Takie prognozy przygotowywane są w IOŚ-PIB w Zakładzie Modelowania Atmosfery i Klimatu w ramach projektu C3S NCP for Poland i można je znaleźć na stronie: climate.ios.edu.pl” – mówi dr Kulesza.

W dłuższym horyzoncie dane C3S służą do budowy projekcji klimatycznych sięgających nawet końca XXI wieku i pozwalają ocenić, jak może zmieniać się klimat Europy w zależności od scenariuszy emisji gazów cieplarnianych.

„Prognozy klimatyczne dla Polski do 2100 roku przygotowujemy w ramach projektu [Klimada 3.0](#). Stanowią one podstawę do planowania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, zarządzania ryzykiem i podejmowania decyzji na poziomie krajowym i lokalnym w Polsce” – dodaje ekspertka IOŚ-PIB.

Coroczna publikacja raportu ESOTC jest ważnym wydarzeniem nie tylko dla środowiska naukowego, lecz także dla decydentów – pomaga planować politykę energetyczną, adaptację miast do zmian klimatu, zarządzanie ryzykiem powodziowym czy działania związane z ochroną bioróżnorodności. Jednocześnie pełni funkcję szerokiej ilustracji stanu klimatu dla społeczeństwa, pokazuje, jak szybko zmienia się Europa i jakie konsekwencje tych zmian zaczynają być odczuwalne w codziennym życiu mieszkańców Starego Kontynentu.

ⁱ odniesiono do okresu referencyjnego 1991–2020

ⁱⁱ tempo ocieplenia Europy wynosi ok. 0,56°C na dekadę wobec 0,27°C dla średniej globalnej; trend obliczony za ostatnie 30 lat (1996–2025)

ⁱⁱⁱ Historia obserwacji obejmuje okres od 1982 r.